

Nov prosvetni hram v Trzinu

Zrasel je iz mladostnega navdušenja in idealizma trzinskih dijakov
Svečana blagoslovitev

Trzin, 7. julija.

V nedeljo 5. t. m. smo obhajali Trzinu največji domači praznik v zadnjih letih. Blagoslovili smo namreč naš novi Prosvetni dom, sad neumornega dela našega »Nepolitičnega izobraževalnega društva«.

Nepolitičen — danes ta beseda ne zveni več tako čudno tuje, ako pa pomislimo, da je bilo to društvo ustanovljeno pred 7. leti med najhujšim strankarskim borbami tedanje dobe, dobi ta beseda takoj važnejši pomen. Toda posezimo nekoliko nazaj v zgodovino našega društva!

Čudna in zanimiva je zgodovina »Nepolitičnega društva«, ki je zrastle iz mladostnega navdušenja in idealizma mladih trzinskih dijakov. V letu 1924. so dijaki, ki so se vozili iz Trzina v ljubljanske šole, pričeli razmišljati, kako bi ustanovili v Trzinu športni klub ali prosvetno društvo, v katerem bi se tudi oni udeleževali. Ta razmišljanja so jih slednjič privedla tako daleč, da so na Velikonočni ponedeljek leta 1924. sklicali »občni zbor« društva, ki se je vršil v gozdu nad Trzinom. Udeležilo se ga je poleg 5 ali 6 dijakov še 10 drugih trzinskih fantov, ki so vsi pristopili k »društvu«. Društvo si je takoj postavilo smernice, da bo strogo nepolitično-izobraževalno društvo. Za predsednika je bil izvoljen četrtošolec Slavko Sicherl.

Pri društvu se je ustanovila športna sekcija in mladi 14—15 let stari fanti, so bili žogo po travnikih in s tem kmalu prišli s posestniki navzkriž. Izprevideli so, da na ta način ne bodo priborili svojemu društvu ugleda in podpore svojih sovaščanov in zato so se raje virgli na hvaležnejše polje vzpiranja dramatičnih predstav. Na podu pri »Narobetu« so improvizirali oder, kulise so sami napravili iz lepenke in ob nedeljah popoldne so se vršile predstave. Prva igra je bila »Kmet Herod« in »V ječi«, nadaljevali pa so z ljudskimi igrami. Ljudje so od blizu in daleč kar drli k predstavam, pri katerih so pobirali le prostovoljne prispevke.

Odbor je imel svoje seje v vagonu med vožnjo v šolo ali iz šole. Na številnih sejah je sestavil pravila in jih poslal v Kamnik, da jih oblast potrdi. Ker so bili vsi člani in odbor še mladoletni so — no priznajo! — ponaredili podpis učitelja Janka Sicherla, češ, da se on zavzema za društvo in priporoča oblast; da ga potrdi itd. Pravila so v kratkem prišla potrjena nazaj na naslov g. učitelja Sicherla, ki je temu tako začudil in bil celo nejevoljen, ker o stvari ni bil prav nič poučen. Ko pa so mu fantje razložili svoje namere, je postal društvu močna opora.

S potrjenimi pravili je bil sicer zagotovljen pravni obstoj društva, toda mladi dijaki so bili v svojem delu navezani samo nase, in saj vemo, kako se v takih slučajih gleda na delo in prizadevanje mladine. Skušali so zato, da pritegnemo v svoj krog tudi odrasle. Dne 6. januarja (!) 1925. je bil sklican v osnovni šoli občni zbor, za katerega je vladalo veliko zanimanje. Mladina je tu stopila pred trzinsko javnost s obširnimi programom in potrjenimi pravili »Nepolitičnega izobraževalnega društva v Trzinu« in prosila izobraženstvo, naj prevzame vodstvo društva v svoje roke.

Trzinski izobraženci so se zdržali. Sram jih je bilo, da od sedaj še niso ničesar storili za kulturni napredek svojega kraja in jim je morala mladina v tem oziru ne samo dati vzgled, ampak celo ustanoviti društvo, priznano od oblasti in jim takorekoč vse gotovo položiti v roke. Občudovanja vreden in najbrž edinstven primer v zgodovini ustanavljanja naših kulturnih društev! Pa pravilo, da v današnji mladini ni več idealizma.

Z velikim odobravanjem je bil sprejet predlog mladih idealistov in v društvo je pristopilo takoj veliko število članov. Za predsednika je bil izvoljen takratni trzinski nadučitelj g. Luka Blejec. Društvo, h kateremu je brez razlike strank pristopila večina Trzinčev, je začelo razvijati živahno kulturno udejstvovanje, toda milimo si lahko, da v tedanjih razvratih političnih razmerah, ko je bilo vse javno in kulturno življenje več ali manj v službi strank, ni imelo lahkega stališča. Uživalo ni nobene moralne podpore in priznanja s strani slovenskega časopisja, vendar je brez ozira na to šlo po ravni poti med viharji strankarskih bojev naprej. V šolski sobi so se prirejale najrazličnejše predstave in predavanja, ki so bila vsa dobro obiskana. Društvo je dobilo zaupanje vseh vaščanov in okoličanov — postavljeno je bilo na trdne temelje in je z velikim nadamir zrl v bodočnost.

Ko je leta 1927. g. nadučitelj Blejec stopil v pokoj, je prevzel začasno predsedstvo društva g. postajnačnik Anton Pipan, za njim pa novi nadučitelj g. Arrigler, ki predse- duje društvu še danes.

Šolska soba, v kateri so se vršile predstave, je postala kmalu premajhna; ljudje so v čim- dalje večjem številu prihajali k predstavam. Ker je bilo s postavljanjem odra, prenaša- njem šolskih klopi iz sobe v sobo združenega veliko dela in sitnosti in ker v Trzinu ni na razpolago nobenega drugega primerne- ga prostora, ni kazalo drugega, kakor misliti na zgra- ditev lastnega doma. Toda kje dobiti sredstva?

Vztrajno in požrtvovalno so se virgli Trzin- ci na delo. S predstavami in prispevki so že v prvih letih nabrali vsoto 29.000 Din, za katero se jim je posrečilo kupiti krasen stavbni prostor. Čez 2 meseca so odprodali del tega prostora za — 32.000 Din in tako zaslužili lepo vsoto. Čeprav neradi, so se vendar obrnili na ameriške rojake, ki so jih podprli z izdatno vsoto, s tako izdatno, da je bila s tem takoj omogočena zidava doma. Požrtvovalnim ame- riškim rojakom, na katere se tako radi obračamo za podporo, a se jim izkazemo po na- vodi tako malo hvaležne, najlepša hvala!

Spomladi 1930. se je pričel dom graditi. Doma- čini so darovali ves les, več kot 600 voženj so izvršili zastonj, pomagali pri delu vsak dan in do jeseni je bil dom dograjen, zmanjkalo pa

je tudi sredstev za dovršitev in notranjo ure- ditev. Ravno ko niso več vedeli, kje naj do- bijo še nadaljnja sredstva, jim je priskočila na pomoč kr. banska uprava in po posredovanju g. bana inž. Serneca naklonila prvemu nepoli- tičnemu prosvetnemu društvu podporo 20.000 Din. Dom je bil s tem velikodušnim darom do- vršen in v jeseni so se v njem že vršile pred- stave.

Novi prosvetni dom je krasna stavba, z 12 metrov dolgo in skoro 9 metrov široko dvo- rano. Oder je dolg 8 metrov, širok pa 6 in pol metra. V dvorano bodo napeljali še elektriko. V prostornem podzemlju je urejen lep prostor z velikim štedilnikom, kjer so se vršili dobro uspešni čajaji gospodinske šole, o katerih je »Jugoslovan« že poročal.

V nedeljo, 5. t. m. smo dom slovesno blago- slovili. Veliko število prebivalstva se je ta dan zbralo v Trzinu, da prisotuje največji trzinski slavnosti in končni zmagi ideje, ki je vzklila iz vrst navdušene mladine.

Slavnost se je pričela ob 3. uri popoldne s sprevedom, ki je krenil izpred Gasilnega doma najprej po obe kumici g. Angelo Kmetičev in g. Meto Cepuder, nato pa v novi prosvetni dom. Veliko povorko je otvorilo 5 konjenikov v narodnih nošah, sledila je Domžalska godba, gasilci v uniformah, kočiji s kumicami in ve- liko število — nad 70 — narodnih noš. Po- zornost je vzbujal 9-letni Janko Malik, ki je pred sprevedom narodnih noš korajžno igral harmoniko.

V prosvetnem domu so bili že zbrani slavnostni gostje. Med njimi smo opazili gg. sre- skega načelnika vl. svetnika dr. Frana Ogrina, sreskega šolskega nadzornika Gustava Luke-

Zanimiva razstava v Kamniku

Narodne noše in starinske zanimivosti Kamnika

Kamnik, 7. julija.

Od 5.—12. julija je odprta v Kamniku za- nimiva razstava narodnih noš in starinskih zanimivosti mesta Kamnika. Razstavo sta pri- redila g. vet. inšpektor Niko Sadnikar in dol- goletni občinski tajnik g. Joško Stele. Razstav- ljeni predmeti so v glavnem last Narodne Či- talne, g. Joška Steleta in g. insp. Sadnikarja, ki je lastnik našega največjega privatnega mu- zeya.

Razstava je aranzirana okusno in skrbno v dvorani Čitalnice. Povsod se pozna vestna roka g. Steleta. Takoj pri vratih ti pade v oči olj- nata slika, ki predstavlja dr. Avgušlina Vidica, ki je bil pred 100 leti lastnik hiše, kjer stoji danes — Čitalnica. Vzdolž stene so razloženi razni porti in rjuhe z lepimi vezeninami in čipkami. Pozornost vzbujata dve sliki, predstavl- ljajoči sv. Janeza in Kristusa pri vodnjaku, krasno delo neznanega umetnika, obe s svilo šivani. Tu vidiš še starinske opetlje z višnje- vimi in rdečimi ovratniki, zlahtno jopo, katero g. Stele smatra za največjo dragocenost Či- talniške garderobe. Nosile so jo najbogatejše žene — v Ljubljani je nimajo nikjer. Dalje: rdeča in višnjeva pisanka, kateri na Jesenicah pravijo rajdovka in jo še sedaj nosijo v Zireh. Od leta 1816. je bel nevestin predpasnik s kras- nimi vezeninami iz Vira pri Domžalah. Naše dame in gospodične se ne morejo dovolj naču- diti preciznemu in res občudovanja vrednemu ročnemu delu. Tu vidiš tudi vse obleke, ki jih Vodnik našteva v »Zadovoljnem Kranjcu«:

Imam oblačilo — domačga padvana
Zenica pa krilo — iz starga mezlana.
Se sveti na lice — ko pih moj škariāt
Nje šapelj, jeglice, — nje modric je zlat.

Zanimiva redkost je zlasti šapelj, ki ga je nosila neka lepota iz Vodice okrog 1790. Tudi jeglica (iglica) vidiš v majhni vitrinici ob oknu, kjer so razstavljene nad 100 let stari mošnjički, denarnice, torbice, prstani, uhani, broše itd.

Ob desni steni so zanimive posebnosti: razni pasovi, široki z zlatom in srebrom vezani in ožji — dokaz imovitosti posameznih lastnikov. Denarni usnjati pas iz dobe rokovnjačev, kras- ni vzorci ženskih kril, peče z izredno lepimi vezeninami, z zlatom vezane avbe (8 jih je), najrazličnejši telovniki v vseh barvah, irna- ste hlače, kožuh, široki pastirski klobuki. Po- sebnost je suknjič s pokonci stoječim ovratni- kom, Pasovi za ženske narodne noše zavzemajo odlični prostor pri oknu. Res lepi primeri, med katerimi jih je več tudi srebrnih, eden celo iz leta 1760. G. Joško ti prav rad pove, da se eni imenujejo ropotaci, drugi pa jerovčarji (po zlatarju Jerovcu!).

Važen zgodovinski dokument so 500 let stari cerkveni plašči in vezene iz začetka gotike, ki predstavljajo lepo vrednost in so last gosp. inž. Sadnikarja. Samo v Stari Loki pri Ko- čevju so našli starejši mašni plašč, kakršna vidimo v Kamniku dva, z lepimi, s svilo ve- zenimi podobami. Te umetnine dosedaj še ni- kjer niso bile razstavljene.

Na mizi vidimo velik bakren vrč iz leta 1760., iz katerega so stari Kamničani pili medicino in je last ge. Anice dr. Krautove. Zanimiva zgo- dovinska redkost pa je lep vrč iz kositra, pred- stavljajoč Kamniško Veroniko — pol ženske, pol kače iz leta 1701. Na njenem hrbtu so vze- zana imena Kamniških županov od Mike Pi- bernika do Andreja Kosa (1781). Pod tem žu- panom je vrč izginil iz Kamnika in šele pred vojno ga je zasledil g. insp. Sadnikar v Kölnu pri nekem starinarju, kjer ga je kupil. Tako se je vrč, ki je nekdanj služil v mestni poseto- valnici za umivanje rok, zopet vrnil v Kamnik.

Iz velikega števila starin in zanimivosti, ka- tere hrani v svoji zbirki g. Sadnikar in ki so v zvezi z zgodovino mesta Kamnika, vidimo tu še 2 metra dolg meč mestnega stražnika; dalje meč Kamniškega rablja, kovan leta 1594., s katerim je bila 1730 obglavljena na Glavnem trgu neka žena, ker je umorila svojega moža (ustno izročilo). Bila je baje pokopana na

žiča, vl. svetnika dr. Vidica, dr. Igorja Vidica, protialkoholni pouk in osnove društva Trez- ne mladine.

2. Prepoved naj se neobdružena žganjekuha in omeje naj se kulture vinogradništva, zatrejo pa samorodne trte.

3. Znižaj naj se število gostilniških obratov.

4. Da državna oblast pospešuje brezalkoholne obratovanje in odpravi trošarino na brezalko- holne pijače.

Posebno odobravanje je imel predlog prof. Pavliča iz Celja, da se ob nedeljah in praznikih prepove prodaja opojnih pijač. Po slavnostnem zborovanju se je vršil spreved po mestu, po- polдне pa izlet v Smederevo.

Odpoved delavskih stano- vanj v Litiji

Litija, 8. julija.

Zadnje mesece je bilo, kot smo že poročali, mnogo redukcij ali upokojitev v Mautnerjevi tovarni. Večina teh delavcev je stanovala v le- pih »Novih stavbah«, ki jih je tovarna v ta na- men pred leti zgradila.

No, in včeraj je bilo po teh stavbah veliko razburjenje in celo jok, ker je ravnateljstvo vsem tem, t. j. okoli tridesetim, odpovedalo na 3 tedne stanovanje.

Kakor doznavamo iz poučenih virov, je ravnateljstvo stavilo to zato, da bi se reducirani ali upokojeni delavci preselili v manjša stano- vanja. Prednost imajo aktivni delavci pri sta- novanjih.

Brezposelnost rudarjev

Statistično ugotovljeno, je največja brezpo- selnost med rudarji na področju ljubljanskega rudarskega glavarstva. Do 1. marca t. l. je bilo reduciranih 2870 delavcev, od 1. marca do za- četkom meseca maja pa še 298 rudarskih da- lavcev. Vsi delavci izgubljajo zaslužki pa se gibljejo okrog 30 milijonov dinarjev.

Na področju zagrebškega rudarskega glavar- stva je bilo reduciranih do 1. marca t. l. 1590 delavcev, potemtako 23% vsa zaposlenega delavstva. Tekom meseca marca in aprila pa je bilo reduciranih še nadaljnjih 946 delavcev.

Tudi v območju splitskega rudarskega glavar- stva je bilo do koncem marca reduciranih 507 rudarskih delavcev, t. j. 18% vseh zaposlenih. Ta redukcija pa je zadela samo rudarje v rud- nikih boksita, dočim premogovniki normalno obratujejo, saj zaposlujejo samo 800 delavcev.

V okolišju sarajevskega rudarskega glavarstva pa je bila redukcija minimalna. Ta znaša v marcu samo 300 delavcev, in sicer samo v že- leznem rudniku Ljubiji. Naslednja dva meseca je bilo sicer ponovno 200 delavcev odpuščenih, vendar so pa to večinoma kmetje, ki vsled poljskega dela zapuščajo rudnike.

Na področju beogradskega rudarskega ravnateljstva se število rudarskih delavcev ni zmanj- šalo. Neki rudniki so jih sicer odpuščali, drugi pa zopet sprejemali, tako da se je stanje izrav- nalo. Do večje redukcije je prišlo šele za- četkom letošnjega leta, ko so premogovniki od- pustili 713 delavcev, v mesecu aprilu se je pa stanje zopet popravilo, kajti redukcija ne zna- ša več nego 500 delavcev.

Bedno življenje vojnega invalida

Mokronog, 8. julija.

Lepše čase je nekoč preživel 53-letni Jurij Povšič. Tam po slavonskih šumah okoli Pa- kraca je drvaril ter se veselil življenja ob do- bri silovki in pečenim odjokom.

Pa je prišla vojna vihra. Jurij je moral »lju- bico zapustiti in v vojsko služiti«. V Karpatih ga je zadela krogla v gleženj desne noge in mu zapečatila za vselej njegovo usodo. Začela se je zanj Golgota po raznih ogerskih bolni- cah. Rano so zanemarili in tako je postal Ju- rij 100%ni invalid, pravcati svetopisemski Job, ki junaško prenaša zadnje dneve življenja pod neko šupo v Mokronogu. Njegovo ležišče je iz surovih desk, zbita postelja napolnjena s klajo, nekaj od bolh počrnelih cunj mu je odeja. Čisti zrak, ki bi ga sicer užival v šupi, kviri odprta greznica, ki razširja sredi trga svoje dišave pod nesrečnikov nos.

Dokler je Jurij mogel še gibanj, je opravljal lahka kravarska dela pri Pencatovih, dobro- srčneži mu zato še sedaj nudijo hrano, tako da revež ne umrje od glada. Oči so mu odpo- vedale in si ne more več s čitanjem krajsati dolgi čas. Edina zabava mu je krmiljenje ko- kosi, ki se zbirajo okoli njega kot okoli tičjega patrona sv. Valentina. Samo putke poslušajo vse invalidske tegobe.

In grahamski petelin vpije in vpije, kot da bi hotel ves svet opozoriti na krivico, storjeno dobrodušnemu Jurju: »Usmilit se morja ne- srečnega Jurja, že 6 mesecev ni dobil invalid- nine, pomagajte mu s kakršnimkoli darilom kar na njegov naslov: »Jurij Povšič, Mokro- nog!«

H. S.

Neznana samomorilka

Celje, 9. junija.

V sredo zvečer je g. Čuvan iz Zavodue v Voglajnu za Westno kemično tovarno lovil ribe. Naenkrat se mu je na trnek obesila že- nska obleka. Tedaj je zapazil, da leži v vodi žensko truplo. Hitro je klical na pomoč v bli- žini se nahajajoče ljudi in ž njimi potegnil truplo iz vode. Ker je bilo truplo še toplo je takoj poskušal z umetnim dihanjem, istočasno pa so poklicali rešilno postajo, ki je kmalu prispela ter nadaljevala poskuse z umetnim dihanjem. Ves trud pa je bil zaman. Truplo so prepeljali v mrtvašnico okoliškega pokopališča. Ženska je očitno mlajša, ker ji niso mogli ugotoviti identitete. Stara je kakih 60 do 70 let, oblečena zelo skromno, v spodnji čeljusti ima samo en zob. Nekateri so jo ob večernih urah opazili, kako je stala na mostu delj časa in gledala v vodo. Je torej verjetno, da si je neznanka sama vzela življenje.

1. Po vseh šolah npr. države se mora uvesti

Miroslavu Vilharju!

Planina, 7. julija.

Dne 9. avgusta t. l. se bodo izpolnile želje in sklepi mož, ki so ob 110 letnici rojstva pesnika in skladatelja Miroslava Vilharja v začetku leta 1928 sklenili postaviti mu v njegovem rojstnem kraju — Planini pri Rakeku — spomenik, vreden njegove veličine.

Sklenili so, da se postavi ob četrti obletnici, odkar se je moral njegov spomenik v Poslojni umakniti v skrit kotiček, spomenik katerega so postavili naš Kraševci pod tujim jarmom leta 1906, oni Kraševci, naš najzavednejši rod, ki danes ječi še pod hujšim jarmom.

Ta sklep se uresničuje. Spomenik že dela domačin Poslojnc profesor Ivan Sajovic, akademski kipar. Stroški pa žal do sedaj še niso kriti.

Obrabamo se zato na vse, ki se do sedaj še niso odzvali, ki pa so slišali, peli in se zamaknili pri pesmi: »Lipa zelenela je...«, ki so se vzdramili pri kitici: »Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smot, ob pesmi: »Po jezeru bliz Triglavca«. Da vas ne bo sram pred rojakj v Ameriki, ki so z velikimi žrtvami darovali skoraj ves do sedaj nabrani znesek, da ne bomo osramočeni ob spominu zaslužnega moža pokojnega nadučitelja g. Josipa Benedeka, ki je v visoki starosti mnogo žrtvoval za to, a ne dočkal dneva odkritja spomenika.

Obenem prosimo vsa pevstva društva, da s svojim sodelovanjem povečajo veličastnost dneva. Društva, ki nameravajo sodelovati, prosimo, da nam sporoče do 20. t. m. s kakšnim programom nameravajo nastopiti, da vemo sestaviti spored.

Vsak najmanjši prispevek se hvaležno sprejme, kdor pa denarno ne more prispevati, naj se vsaj udeleži odkritja spomenika 9. avgusta t. l. v Planini pri Rakeku. Odbor.

Celje

* Izredna javna seja občinske uprave se je vršila v sredo zvečer. Na tajni seji je poročal g. dr. Kalan o personalnih zadevah. Oddano je bilo 33 službenih mest za predložiteljstvo mestne policije. Sprejeti so bili 1 konceptni uradnik, 8 pisarniški uradniki, 2 pisarniški pomočniki, 1 nadzornik policijskih agentov, 3 policijski agenti, 1 uradni sluga, 1 poveljnik varnostne straže ter 21 varnostnih stražnikov. Imena bodo objavljena, ko bo banska uprava potrdila imenovanja. Na javni seji je nato g. dr. Kalan poročal za pravni odsek. Kavarnar v Celju g. Ignac Lebič se sprejme v domovinsko zvezo. Učitelju na šoli Glasbene Matice gosp. Dušan Saincu se zagotovo sprejme v domovinsko zvezo, da si zamore pridobiti državljanstvo. Za stavbeni odsek poroča g. dr. Wolf. Vprašanje, ali se naj Slomškov trg deloma tlakuje, deloma pa asfaltira ostane nerešeno. Zgolj asfaltiranje bi stalo 220.000 Din. Ker pa se pojavlja mnenje, da bi se starinskemu značaju Slomškovega trga ne prileglo asfaltiranje, se zadeva vrne odseku v ponovno proučitev. Ob 11:30 je bila seja končana.

* Javna zahvala. Celjska Sokolska župa izreka priskočno zahvalo vsem onim, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli, da je župni zlet na Vidovo tako sijajno uspel. Zahvaljujemo se posebej mestni občini, komandi celjskega 39. pešpolka, vsem gospodom in gospodičnam, vsem sestram in bratom za izkazano pomoč in podporo. Nadalje se zahvalujemo Javni kuhinji, Zdravstvenemu domu ter dijaški kuhinji za pomoč pri prehranjevanju ter vodstvom vseh celjskih srednjih, meščanskih in narodnih šol za pomoč pri prenočevanju članstva in za prepuštilav šolskih prostorov za oblačilnice. Končno se zahvaljujemo vsem darovalcem daril in prispevkom za srečolov. Sijajen uspeh župnega zleta bodi vsem najlepše zadoščenje za trud in požrtvovalnost, ki ste nam jo izkazali. — Zdravo! Sokolska župa v Celju.

* Koncert »Obilica« v torek 14. t. m. ob 20:30 bo v Celjskem domu užitek prve vrste, saj je to pevsko društvo znano širom naše države in izven nje. »Obilica« je imel že nešteto turnej po naši državi, bil pa je tudi že na Poljskem, Češkoslovaškem, Avstriji in Grčiji.

* V naše večerjaje poročilo o običnem zboru Jugoslovanske Matice se je vrnila neljuba pomena. Gdč. Zupančičeva je bila izvoljena za podpredsednico mesta pokojnega g. notarja Drukarja in ne Burgarja.

Rešilna postaja je bila v mesecu juniju pozvana 37 krat na pomoč. Med tem je bilo 35 voženj z rešilnim avtom ter 1 prva pomoč na ambulanci. Številke kažejo, da ima postaja za vsakim mesecem več posla.

* Huda nezgoda. V sredo popoldan je 45 letni železniški mizar Pozaršek Jožef z Lož pri Marjagradcu peljal voz sena. Naenkrat se je voz prevrnil in padel na Vozarška, ki si je pri tem na dveh krajih zlomil desno nogo. Z vlakom so ga odpravili v Celje, kjer ga je rešilni avto prepeljal v javno bolnico. Njegova poškodba je zelo nevarna.

* Nezgoda. 32-letni delavec Stiplovšek iz Sp. Hudinje se je pri delu polil z vročo milnico ter dobil hude opekline po obrazu, po nogah in rokah. V Zalcu je padla 3 letna šoferjeva hčerka Audič Zlatica pri igranju s stola in si zlomila desno roko. — 40-letni hlapec Pušnik Karol iz Vitanja si je pred tednom pri delu zabodel tresko v levo pazduho. Tresko si je hotel sam odstraniti, ravnal pa je neprevidno in se je rad tega pojavilo vnetje in zastrupljenje. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski javni bolnici.

* Slepčarja z ameriško dedščino. Brezposelni L. Ivan je prišel pred daljšim časom k posrednici K. Jožefi v bližini Velenja in se predstavljal kot uradnik celjskega sodišča, češ, da ima posestnina na sodišču večjo ameriško dedščino. S kraja mu ni hotela verjeti, končno pa jo je le prepričal in izvajal od nje zneske v skupni vsoti 12.000 Din. Ko je posrednica le uvidela, da ima s sleparjem opravka, je zadevo naznanila celjski policiji, ki je sodnega uradnika zaprla.

Jz Dravske banovine

d Predsednik višjega deželnega sodišča dr. Anton Rogina nastopi 10. julija svoj dopust.

d Diplomske izpite so v junijskem terminu 1931 naredili na filozofski fakulteti v Ljubljani ti-le kandidatje in kandidatkinje: Avanzini Elfrida (zoologija in botanika), Boje Elbin (pedagogika in filozofija), Bunc Stanislav (slovenski jezik in slovenska književnost), Čuček Janko (kemija in fizika), Hrovat Bogomil (pedagogika in filozofija), Hudales Beta (zoologija in botanika), Jesenovec Franc (slovenska književnost in slovenski jezik), Juvanec Jožica (nemščina in primerjalna književnost), Lapuh Stanislava (obča zgodovina in narodna zgodovina), Liška Janko (slovenska književnost in slovenski jezik), Mihelčič Franc (botanika in zoologija), Mučibabič Dušan (narodna zgodovina in obča zgodovina), Pernuš Zora (klasična jezika s književnostjo in zgodovina starega veka), Petkovšek Viktor (zoologija in botanika), Podpac Justina (francoščina in primerjalna književnost), Prunk Ksenija (francoščina in primerjalna književnost), Rebek Nada (zoologija in botanika), Sekolec Francisek (pedagogika in filozofija), Sedat Marija (francoščina in primerjalna književnost), Stražar Konrad (srbohrvatska književnost in slovenski jezik), Tomine Marija (klasična jezika s književnostjo in zgodovina starega veka).

d Sokol na Viču priredi v nedeljo 12. t. m. na vrtu gostilne »Pavlič« na Glinah točno ob 16. svojo javno telovadbo. Nastopijo vsi telovadni oddelki, katere bo spremljala godba Sokola I Tabor. Po telovadbi bo istotam velika narodna veselica z zelo pestrim sporedom. Ker so tramvajske zveze najugodnejše se pričakuje iz Ljubljane velika udeležba. K prireditvi vsi bratsko vabljeni. Zdravo!

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev. 398-1 d Slovensko planinsko društvo opozarja svoje člane, ki posejajo obmejno gorovje, da morajo nositi vedno pri sebi društvene legitimacije, potrjene od politične oblasti, da se izognejo vsem neprimlikam.

d Kopalni vlak Ljubljana — Škofja Loka. Direkcija državnih železnic objavlja: Do nadaljnjega vozi kopalni vlak Ljubljana-Škofja Loka in obratno vsaki dan, ako je za kopanje ugodno vreme. Odhod kopalnega vlaka iz Ljubljane gl. kol. ob 13. uri 20 min. in povratek v Ljubljano gl. kol. ob 18. uri 45 min. Potniki uživajo pri tem kopalnih vlakih 50% popusta od normalnih vozni cen.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Poskusno oranje z ročnim motorjem v drevnici na Poljanah. Kmetijska družba priredi v nedeljo 12. t. m. ob 9. uri zjutraj poskusno oranje z ročnim motorjem »Pionir«, ki izvršuje razna njivska dela. Ta motor je bil opisan v 3. številki »Kmetovalca« v članku »Mali traktorji«. Ta traktor se da uporabiti ne sema za oranje, ampak tudi za okopavanje, brananje, za vlečenje vozov itd. Kako izvršuje svoje delo, bomo videli v nedeljo pri tej poskušnji. — Nadalje se bo preizkusil razsipac za umetna gnojila Ruše-Majš, ki trosi gnojilo istočasno pri oranju. Tudi ta razsipac je bil opisan v 10. številki »Kmetovalca« v članku »Razsipac za umetna gnojila«. — Kmetovalci iz ljubljanske okolice in drugi interesente se vabijo, da si v nedeljo 12. t. m. ob devetih ogledajo delo teh strojev v družbeni drevnici na Poljanah.

Jz drugih banovin

Aretacija bivšega bančnega ravnatelja

V Beogradu so prijeli nekega Mihajla Markovića, bivšega ravnatelja podružnice Zvezne banke v Soko Banji. Aretirali so ga na ovdobno žene pokojnega bančnega ravnatelja Markovića. Markovića je izjavila, da je prišel Mihajlo k njim lani meseca avgusta in ji izvalil večjo vsoto denarja pod pretvezo, da bo dobil skoro večje posojilo. Za neke prošnje mu je dala pa okoli 6000 Din. Nadalje ga obtožuje, da ji je izvalil z raznimi mahinacijami 45.000 Din. Razen tega je Marković ovaden, da je utajil izvirno zemljiško listino posestva ge. Markulovićeve. Aretirani Marković, ki je velik pustolovec, je doma iz Kralova in 33 let star.

Zaradi 38 Din ob glavo.

Seljak Vid Bačani iz Pavloca pri Vrhovcu je imel opravka pri sodišču v Križevcih. Ko se je vračal, je pomotoma stopil v zagrebški vlak brez karte. Ko je prišel sprevodnik mu je pojasnil zmoto, ta pa je zahteval od potnika globo, ki je znašala s karto 38 Din. Bačani je pa imel pri sebi samo še 7 in pol Din. Med tem, ko mu je sprevodnik izpolnjeval listek, je hotel Bačani ubiti dve muhi na en mah. Nenadoma je skočil iz brzega vlaka. To je bilo med postajama Gradec in Vrhovec. Iz vlaka je Bačani padel v strašnem skoku 12 m v stran in tresčil z glavo v železen drog. Obležal je pri priči mrtev.

Občinski blagajnik — razbojnik

V Dušanovcu pri Negotinu se je dogodil nedavno drzen roparski napad. Zdaj so odkrili, da je napad fingiral sam blagajnik Jovan Stajković. Novi sreski načelnik Maletić je namreč nedavno kontroliral občinski blagajnik. Tako je prišla na vrsto tudi blagajna v Dušanovcu. Dan pred revizijo pa je prišla vest, da so neznan razbojnik napadli poštnega blagajnika in mu vzel 30.000 Din. Orožniki so napravili preiskavo v blagajnikovi hiši in so našli pri njem

d Devetletni fantek pobegnil z doma. Iz Zupceva, občina Kapele pri Brezicah, je pobegnil z doma učenec 2. razreda osnovne šole 9-letni Jožef Filipčič, po domače Stanič. Fantek je majne postave, okroglega obraza, sivih oči, kostanjevih las, oblečen v modro obleko. Z doma je pobegnil 26. junija in ga do danes še niso izsledili. Fantek govori bizelsko narečje.

d Pustolovščine zloglasnega Kmeta. Delavec-oglar Franc Kmet, roj. l. 1902 na Kalu, občina Dobrnič pri Novem mestu, je brez stalnega bivališča in je bil že opetovano kaznovan radi tatvine. Pred kratkim so ga zasačili pri tatvini na dvorišču Jerlohave gostilne v Velikem Gabru v št. Vidu na Dolenjskem, a je ušel. Kmet se poslužuje lažnih imen in izvršuje tatvine in goljufije v družbi neznanega tovariša, starega okoli 30 let. Za Kmetom je uvedeno zasledovanje.

d Drzen tat. Iz levega gostilničarja Franceta Kristanca v Senčurju, je bilo ukradeno delavec Francetu iz Srednje vasi kolo »Dürkopp«, vredno 2100 Din. Tatvine kolesa je osumljen Anton Omerzo iz brežiškega sreza. Tatu so videli, ko je zasedel kolo in se z njim odpeljal proti Kranju.

Zobni atelje dentist-tehnik

Bevc Joško

Ljubljana, Gosposvetska cesta 4-1 poleg »Figovca« nasproti »Kneza« redno sprejema od 9.—1/2. in od 2.—1/6. ure. Po dogovoru tudi izven teh ur. Tel. 32-96

Ljubljana

Petek, 10. julija 1931.: Amalija. Pravoslavni, 27. junija: Pr. Samson.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohinec na Rimski cesti.

*

d Sokolsko društvo Ljubljana III. v bežigradskem okraju bo otvorilo v nedeljo 2. avgusta t. l. po komaj enoletnem društvenem obstoju svoje letno telovadišče in javno otroško zavetišče. Slovesna otvoritev bo ob 11. ob sodelovanju vsega članstva, deputacij drugih bratskih društev in prijateljev Sokolstva. Popoldne pa bo priredil Sokol III. svoj prvi javni telovadni nastop. Po telovadbi bo velika ljudska zabava s prav posrečenim, mnogovrstnim sporedom. Bratska sokolska in Sokolstvu naklonjena društva v Ljubljani in bližnji okolici prosimo, da se pri določitvi svojih prireditev ozirajo na gorenji dan.

d Da se prepreči pustošenje v Tivoliju. Zadnje dni je prejela policija več prijav o pustošenju nasadov v Tivoliju. Tako so neznan zlikovci polili kameniti obod bazena pod gradom s krvavo rdečo barvo, v vodo pa vrgli klop. Tudi so polomili več grmičev. Polcija se je zato odločila, da bo vršila v Tivoliju stalno kontrolo. Ponoči bo ustavila vsakega neznanca in zahtevala, da se legitimira. Nočne razgrajbe bo aretirala in jih zaprla, one, ki jih bo zasačila pri pustošenju nasadov, pa bo izročila sodišču. Plačati bodo morali občutno odškodnino, vrh tega pa bo njihova imena objavila v vseh ljubljanskih dnevnikih.

d Ni pravega zadel. Hlapec Jakob A. je v Mostah v Ciglerjevi ulici ponoči ob 1:30 vrgel s ceste skozi odprta vrata Rahnetove gostilne velik, debel kamen v gručo gostov. Kamen je zadel delavca Josipa Liliča, stanujočega v Tovarniški ul. 16, s tako silo, da je padel na tla in je bil več dni nesposoben za delo. Hlapec Jakob je po tem dejanju pobegnil. Pozneje pa stanovanju v Mostah prijet, je izpovedal, da je hotel kamen vreči v knjigovodjo Otona Makovca, stanujočega v Predovičevi ul., s katerim sta se nekaj sprla.

»MOTOH« KAVA DNEVNO SVEŽA!

d Krojaški pomočnik pobegnil z doma. Nadsprevodnik v pokoju Anton Miškot iz Zgornje Šiške je prijavil policiji, da je pobegnil z doma neznanomak njegov 17-letni sin Viktor, krojaški pomočnik po poklicu. Viktor je nekoliko duševno zaostal in je že večkrat pobegnil z doma. Fant je velike, suhe postave, oblečen v sive hlače in siv telovnik, brez suknjica in pokrivala.

d Zopet dan nesreč. V bolnišnico so prepeljali več ponesrečenec. 19-letno poljsko dinarico Marijo Zupančičevo iz Preske je popadel v Mihevcu, občina Šmartno pri Litiji, pes in jo vgriznil v desno stegno. — Na 23-letnega posestnikovega sina Ivana Hribarja iz Gorican pri Medvodah je pri kopanju vodnjaka padel na žak, železen drog in ga težko poškodoval. — 4-letna hči hisarja Marija Prosenova, Podrebrje, občina Polhov Gradec, se je sunila z vilicami v desno oko. Poškodba je zelo težka. — 45-letni posestnik Janez Sušteršič iz Gornje Brezovice je padel s kolesa in zadobil hude notranje poškodbe. — 40-letna pletilja Ana Slamičeva iz Domžal se je sprla z možem. V prepiru jo je mož tako hudo udaril s palico po levi roki, da ji je nalomil.

d Aretacije postopačev. V minuli noči je policija aretirala več postopačev in jih odvedla v policijske zapore. Po ugotovitvi identitete bo nekatere izročila sodišču, druge pa izgnala v domovinske občine. Med aretiranci je tudi tat, ki je kradel opeko.

d Dve tatvini. Bančni uradniki Jožefi Pristanovi iz Rožne doline je bilo ukradeno iz večje Zadrugaške banke na Miklošičevi cesti kolo, vredno 1000 Din. — Gostilničarju Vekoslavju Pelcu je bilo ukradenih z gostilniškega vrta v Mencingerjevi ulici 5 možkih srajc, vrednih 400 Din.

d Nezgodna restavracija Klaska. Samski mešarski pomočnik Ivan M. je vozil s kolesom čez Zmajski most proti Jugoslovanski tiskarni in je bil tako nepreviden, da je hotel s pedalom ob Alojza Klaska, najemnika hotela »Slone«, stanujočega na Poljanskem nasipu št. 16. Klasek je zadobil lahke poškodbe na levi nogi, vrh tega pa mu je kolesar raztrgal hlače.

d Torbico je izgubil. Pred dnevi smo poročali, da je neznan tat iztrgal na glavnem kolodvoru 10-letnemu Romanu Zebretu žensko torbico iz rok, v kateri je bilo več drobnarij, med njimi tudi železniška legitimacija. Kakor nam sedaj poročajo, ni bila Zebretu ročna torbica ukradena, marveč jo je izgubil na Masarykovi cesti nasproti kolodvorske pošte. Torbico je našel strojevodja v pokoju Marcel Zorja iz Šiške in jo oddal v prometni pisarni na glavnem kolodvoru.

Maribor

m Tridesetletnica mature. Te dni so tu slavili 30-letnico mature maturanti mariborske klasične gimnazije iz leta 1901. Od 42 takratnih maturantov se jih je zbralo 19, ostali so pomrli, izginili ali pa se izselili v Avstrijo. Navzoči so bili bančni svetnik dr. Marko Ipač iz Maribora; Lojze Sagaj, dekan v Hočah; Ernest Vargazon, načelnik v pokoju; Anton Trinka, župnik v Pamečah; dr. Jože Tombak, sodni svetnik v Mariboru; Vlado Pušenjak, združni inšpektor v Mariboru; Stefan Medved, pisarniški ravnatelj v Mariboru; dr. Ivan Mravljak, profesor v Mariboru; Ivan Persoglič, rudniški inženjer v Hrastniku; Rudolf Polak, bančni blagajnik v Mariboru; Ivan Kitak, žel. uradnik v Mariboru; dr. Karol Sanda, profesor v Ljubljani; dr. Anton Johari, profesor v Mariboru; Franc Letonja, župnik pri Sv. Antonu na Pohorju; Franc Vuk, župnik na Koroškem; Anton Jug, ravnatelj v Ljubljani in Vinko Kraner, župnik pri Sp. Kungoti. Z njimi je slavil 30-letnico mature tudi njihov sošolec, novinar Vekoslav Spindler, ki je bil tik pred maturo leta 1901 radi novinarskega dela izključen in napravil maturo zato v Celju.

m Planinske maše. Aljažev klub v Mariboru naznanja, da bo odšel ob nedeljah in praznikih za planince vs. maša ob 9. uri na Urški. Na vseh drugih planinskih postojankah, pa ostane neizpremenjeno ob desetih.

m Smrt uglednega industrijalca in veleposesnika. Včeraj ob 3. zjutraj je v Podveliki pri Breznu ob Dravi umrl v 60. letu starosti tamkajšnji lesni industrijalec in veleposesnik g. Franjo Germuth. Pogreb bo jutri ob 16. uri na pokopališču v Breznu.

m Radi kvalitete in cene — samo »Karo« čevlji!

m Povratek dece s Pohorja. Prva skupina dece se vrača iz podiške kolonije na Pohorju in dospe v Maribor v soboto 11. t. m. ob 9:30, in sicer deca, ki jo je poslala mestna občina z mestnim avtobusom, ostala pa z vlakom. — Starši naj pričakujejo deca, ki dospe z mestnim avtobusom, pred dečjim domom, Strossmajerjeva ulica 26, ostale pa pred glavnim kolodvorom.

m Pijte original »CHABESO«.

1114

m Izdane in izbrisane obrtne pravice. V mesecu juniju je bilo v Mariboru nanovo izdanih 21. izbrisanih pa 33 obrtnih pravic. m Šahovski turnir pri Treh ribnikih. Danes, v petek ob 20. uri bo na terasi paviljona pri Treh ribnikih sestanek vseh igralcev in žrebanje. Prijave se sprejemajo do seje. Prijavi se lahko vsak šahist. Prvo kolo se bo odigralo v nedeljo 12. t. m. ob 20. uri, nadaljnja vsak dan med 20. in 22. uro. Vstop prost.

m Kača pičila otroka. V Brezuli pri Podovi je v sredo strupena kača pičila 5-letno mizarjevo hčerko Marico Kobaleto. Prepeljali so jo v tukajšnje bolnico.

m Zenin, ki ne ve, kako se piše nevesta. Te dni je prišel k nekemu tukajšnjemu svečniku 30-letni obrtnik B. in zaprosil za sprejem v dotično vero in za poroko. Dokler je navajal svoje osebne podatke, je bilo vse v redu, ko pa ga je svečnik vprašal po nevestinih, je dejal, da ve samo to, da je 28 let stara in da ji je ime Mici. Kako se piše in odkod je, pa ni vedel.

Huda nesreča kroveca

Kranj, 8. julija.

Včeraj dopoldne se je pripetila v Rakovici, ki leži nekaj nad postajo pri Sv. Joštu, huda nesreča. Pri posestniku Intiharju so popravljali streho. Na streho je bila prislonežena lestev, na kateri je stal krovec Stefan Primožič, ki je bil uslužben pri vdovi Grošljevici. Njenega moža je pred kratkim povozil vlak pri Zabnici. Za možem je prevzela žena obrt.

Kljuba na lestvi, na kateri je delal krovec Primožič, pa je bila precej slaba in je popustila. Sprito tega je Primožič z lestvijo vred padel 7 m globoko na kamenita tla dvorišča. Kljub tej višini se je samo ranil na glavi nad ošesom in na desnem stegnu. Toda obenem si je pretresel možgane. Gospodar Intihar in domači so mu takoj pritekli na pomoč, ga nezvestnega dvignili, poslali po rešilni avto v Kranj in ta ga je odpeljal k zdravniku dr. Bežiču. Med tem se je ponesrečenec spet osvestil. Zdravnik mu je obvezal rane, vendar mu ni dovolil, da bi ga prepeljali v ljubljansko bolnico. Odpeljali so ga na kranjsko rešilno postajo, kjer je prebival ves večer in danes ves dan. Njegovo stanje se ni poslabšalo, vendar je zelo resno.

Star je 37 let, je poročen in ima 5 otrok. Doma je iz Železnikov nad Škofjo Loko. Strežala mu oba njegova brata, ki služita v Kranju.

Kranj

Zaposlitev inozemcev. Inozemci, ki se ne brigajo za pravočasno vlaganje prošnje za dovoljenje zaposlitve in bivanja v naši državi, morajo storiti to najmanj en mesec pred potekom veljavnosti prvotnega dovoljenja.

Obrtno kegljanje se vrši vsak ponedeljek od 13. do 24. ter vsake srede in soboto od 20. do 24. ure v gostilni pri »Petruku«.

Vesela »Česke besede«. »Česka beseda« v Kranju bo priredila v nedeljo 12. julija »Na Zaborah« ob 14. uri popoldne narodno veselico (česka pout) z bogatim sporedom. Sodeluje godba »Sloga« iz Ljubljane.

Oddaja ribolova. Ribarstvo zakupnega okraja 21 Cerklje, ki obsega Reko od izvira do Janežovega mlina v Gradu, Vsič od izvira do Vasice ter Pšato od izvira do Šmartna, se bo oddalo na javni dražbi pri sreskem načelniku v Kranju v ponedeljek 13. t. m. ob 9. uri zjutraj v zakup. Istotam so na vpogled med uradnimi urami vsi pogoji.

Škofja Loka

Osebnost. Predstojnik okrajnega sodišča v Škofji Loki dr. Jakob Prešern je nastopil dopust. Za čas odsotnosti ga nadomešča g. Ferdinand Kvas, sodnik iz Logatca.

Pragersko

Napad iz zasede. V Gorici pri Pragerskem so v noči od nedelje na ponedeljek napadli domači fantje iz zasede domov se vračajočega 20-letnega rekruta Janeza Grlica in ga obdelali z nožem. Zadali so mu tri rane na glavi in štiri po ostalem telesu. Prvo pomoč je ranjenemu mladencu nudil pragerski zdravnik g. dr. Klasinc. Vzrok — dekle.

Krompir. Na tukajšnjem tovarnem kolodvoru se že pridno naklada letošnji krompir, katerega dovažajo kmetje z Dravskega polja. Pretekli teden se je prodajal po 1:50 Din kg, sedaj pa slane že 1 Din.

Vuzenica

Sokolsko društvo Muta—Vuzenica bo priredilo 19. julija ob 15. javen nastop vseh oddelkov v Sokolskem domu v Vuzenici. Spored bo obsegal 14 točk in bo zelo pester. Sodeluje tovarniška godba iz Mute. Sosednja Sokolska društva se prosijo, da se ozirajo na to prireditel, občinstvo pa se vabi k obilni udeležbi.

Potovanje po zvezdi večernici

128.

Vse bolj pa so se bali napol ribam napol krokodilom podobnih, štiri do pet metrov dolgih živali. Drčale so po valovih sem ter tja in si najbrže iskale hrane. Velika žrela so jim bila na gosto posejana z ostrimi belimi zobmi. Vendar se za Dušana Danico in Čučurci niso kdo ve kaj zmenili. Opažovali so jih bolj iz radovednosti.

Vse bolnišnice bodo znatno razširili

V prisotnosti načelnika dr. Milovanovića iz Beograda se proučuje gradbeni program

Ljubljana, 9. julija.

Davi se je pripeljal v Ljubljano načelnik sanitetnega oddelka ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Milovanović. Na kolodvoru sta ga pričakovala načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje pri banski upravi dr. Dolšak in zastopnik Higijenskega zavoda dr. Karol Petrič. Dr. Milovanović se je s kolodvoru takoj podal na bansko upravo, kjer si je ogledal socialno-zdravstveni oddelak, nato pa v spremstvu dr. Dolšaka in šefa zdravstvenega oddelka dr. Mayerja v bolnišnico. Tam ga je že pričakoval upravnik dr. Gerlovič. V njegovem spremstvu in v spremstvu zdravnikov si je nato ogledal vse oddelke, ki so, kakor znano, vedno prenapolnjeni.

Ob 10. dopoldne se je v upravni pisarni v bolnišnici sestala komisija, v kateri sta bila poleg načelnika dr. Milovanovića, dr. Gerloviča, dr. Dolšaka in dr. Mayerja še podban dr. Pirkmajer in šef tehničnega oddelka banske uprave inž. Otlačal. Komisija je razpravljala o gradbenem programu za povečanje bolnišnice. Po tem programu se zgradi več novih oddelkov, predvsem kirurški oddelki in oddelki za

pljučne bolezni. Zgradilo naj bi se tudi novo stanovanjsko poslopje za bolniško osebje, gospodarsko poslopje s hlevi, centralna pralnica itd. Novi objekti se bodo zgradili na zemljišču, kjer je bila doslej drevesnica Kmetijske družbe. Kakor smo že poročali, je to zemljišče kupila banska uprava za 4 in pol milijona Din.

Komisija je poslovala eno uro, potem pa je odšla v žensko bolnico, ki jo je razkazal načelniku dr. Milovanoviću primarij dr. Zalokar. Tudi žensko bolnico bodo znatno povečali.

Po ogledu ženske bolnice se je načelnik dr. Milovanović odpeljal na Studenec, kjer si je ogledal tamošnjo umobolnico, ki tudi že davno ne ustreza več svojemu namenu. Zato jo bodo preuredili in povečali s prizidki.

Popoldne ob 16. se je komisija zopet sestala v bolnišnici in je poslovala do večera.

Kakor izvemo, ostane načelnik dr. Milovanović več dni v Dravski banovini, da natančno prouči vprašanje razširjenja naših bolnišnic. Med drugimi bolnišnicami si bo ogledal tudi novo umobolnico v Novem Celju pri Žalcu, kjer bo prostora za okoli 400 bolnikov.

Maribor v luči statistike

Mesto šteje nad 34.000 prebivalcev

Maribor, 9. julija.

Te dni je bila dovršena definitivna statistika, katero je sestavila popisovalna komisija po podatkih letošnjega ljudskega štetja. Ko so ponovno pregledali podatke, so ugotovili pri prvotnem številu prebivalstva malo pomoto, po kateri je bilo prebivalstvo Maribora za 774. — V resnici je šlo namreč mesto na dan popisovanja 33.921 duš, z onimi pa, ki stalno bivajo v mestu, a so tistega dne bili slučajno zunaj, celo 34.319.

Narodnost

Po narodnosti je bilo 31.727 Jugoslovanov, 1613 Nemcev, 428 Čehoslovakov, 86 Rusov, 3 Ukrajinci, 10 Poljakov, 1 Rusin, 1 Belgijec, 18 Italijanov, 3 Romuni, 10 Madjarov, 1 Urugvajec, 2 Francozi, 5 Angležev, 12 Židov in 1 Švitar. Vse mariborske manjšine štejejo po narodnosti 2194 oseb. Od teh je 228 Slovanov in 1166 Neslovanov.

Materinščina

Po materinem jeziku je bilo 27.533 Slovencev, 2931 Srbov in Hrvatov, 2696 Nemcev, 426 Čehov in Slovkov, 96 Rusov, 6 Ukrajincev, 20 Poljakov, 3 Rusini, 55 Italijanov, 14 Romunov, 52 Madjarov, 28 Francozov in 4 Angleži. Po materinem jeziku torej štejejo manjšine 3400 duš. Od teh je 551 Slovanov in 2849 Neslovanov.

Veroizpoved

Po veroizpovedi je 31.200 rimskih katolikov, 1669 pravoslavnikov, 628 evangeličev (katerih število stalno pada), 234 muslimanov, 14 starokatolikov, 16 grških katolikov, 80 židov, 67 ljudi brez konfesije, 4 adventisti, 5 članov narodne češke cerkve, 2 svobodna kristjana, 2 baptista.

Novo mesto

Lepote Novega mesta in okolice bomo pokazali na letošnji Tujsko-prometni razstavi v Ljubljani čez dobrih sedem tednov. Olepševalno društvo je že razpisalo konkurz najlepših in najboljših slik iz mesta in okolice, pa ni odziva. Američji, tudi v Vašem interesu je, da se takoj javite! Pokazali bomo tudi naš gospodarski razvoj. Zato naj se pripravijo vsa tozadevna društva in zadruge, tvorničarji in slični krogi, da bo zastopano tudi njihovo delo. In upravi obeh toplic, obeh bolnic in okoliških gradov. Toliko lepega imamo, ne skrivajmo in ne čakajmo, da jih kdo odkrije, pokazajmo jih sami. Umetniške slike ali fotografije v velikosti 30 krat 40 cm, načrti, diagrami, vse bo dobrodošlo. Izbralo se bo najboljših in najlepših. Pa takoj na delo. Za vse informacije se je obrniti na mestni občinski urad, odnosno na učitelja Viktorja Pirnata.

„Nesreča ne počiva. Simpatična Kosova Lučka je šla v torek 7. t. m. popoldne z gospo Pintarjevo in njeno hčerko na mestno kopališče. V bližini kino »Meteor« so se ustavile in postale. Nesreča pa je izrabila baš ta moment; privozil je namreč po ulici, ki pelje od Kapitelja, neki mizarjski vajenec, se zalezel v malo deklico, jo podrl na tla in jo vlekel še nekaj metrov za seboj. Ves ta prizor, ki se je izvršil z veliko naglico, sta videli ga. Maršolova in ga. Pintarjeva, ki sta malo Lučko hitro odnesli v bližnjo žensko bolnico, kjer so ji izmili in obvezali rane. Gospa Pintarjeva je odnesla Lučko domov in bo tudi ostala v domači oskrbi. Poškodbe je deklica dobila po glavi, po rokah, po nogah in po ostalem telesu. Niso sicer rane nevarne, vendar pa je malo bitje prestalo veliko bolečin, njena mama pa veliko strahu. Da bi skoraj okrevala.

Energičen samomorilski kandidat. Novak Miha, stanujoč v Biški vasi, se je naveličal živeti. Sam pravi, da ga je slab zaslužek pripravil do tega, da je 7. t. m. izpil nekoliko očetne kisline ter se na ta način hotel ugonobiti. Ko pa ta strup ni deloval tako hitro, kot si je on mislil, in ker ga je začelo v grlu in želodcu neizrečeno peči, je tekkel v bližnji potok in se vrgel v hladno vodo, hoteč pogasiti ogenj, ki je gorel v njegovem telesu. Toda imel je smolo! Voda je bila plitva in tako se je njegov načrt izjalovil. Nekaj časa je brodil po mlakuži ter se na vsak način hotel utopiti. Ljudje, ki so slišali hrupave glasove, so pritekli gledat, kaj se godi. Potegnili so Novaka in rešili ga, da ga odpravili v bolnico Usmiljenih bratov, v Kandijo, kjer so samomorilcu dobro izprali želodec. Ostal je v bolnici. Možakar je star 27 let. Oženjen je z neko vdovo, ki mu je pripeljala v hišo dva

otroka iz prvega zakona. Ko ga je vaš dopisnik vprašal, če je že opustil namero samomora, je dejal skesano: »Sem, in nikdar več mi ne bo prišlo kaj takega na misel, ker šele sedaj vem, kaj se pravi umirati!«

Nogo si je zlomil. Janc Jože, posestnikov sin iz Lešnice pri St. Petru, z očetom sta namreč prekrivala pred kratkim slamnato streho. Ko je Jože nesel po lestvi na streho sveženj slame, se mu je lestev izpodmaknila in Jože je telebnil precej globoko na trda tla, ter si pri padcu zlomil desno nogo v členku pod kolonom. Kljub temu da je že star 30 let, je upati, da ne bo izgubil noge.

Konj ga je udaril. 15-letni hlapček Ivanič Jožek, ki je služil na Zerjavini, občina Brusnice, pri posestniku Ambrožiču, je skoro prišel ob roko. Z gospodarjem sta vozila pšenico z njive, in ko je hlapček odpregal konja od voza, ga je sicer pohleven konj tako močno udaril po levi roki, da mu je zlomil nadiaktico. Fant se zdravi v kandijski bolnici.

Sala ali zloba. Iz Gorenje Stare vasi, občina Orehovica se je peljal 9 letni Kosmač Joško s kolesom v Orehovo po olje. Ko se je vračel proti domu, ga je srečal Rangusov Tonček, ki ga je krepko zgrabil za balanco in vrzel slabotnega Joška s kolesa na tla. Pri padcu si je izvil levo koleno. Pripeljali so ga v bolnico Usmiljenih bratov v Kandijo.

Kako je nastal uboj na Polšniku

Polšnik, 7. julija.

Kakor doznavam po izpovedi matere, se je napad izvršil takole: Vsi trije mladeniči, ki so bili soudeleženi pri pretepu, so pili med drugo družbo v neki tamošnji gostilni. Pogovor je ravno nanesel na nekega dekleta, radi katerega sta se 17-letni Hinko H. in oni drugi grdo gledala. Hinkotov sošed je imel pri sebi cepin, Hinko pa velik nož. Med pogovorom je prisedel k mizi nič hudega sluteči Ivan Nograšek, ki je imel pri sebi le rožni venec in mašno knjižico. Kar se je vnel prepir in je Hinkotov sošed vrzel Hinkota na tla.

Nograšek se je zbal, da ne bi nastal pretep, in je pobegnil iz gostilne. Ostali so ga takoj dohiteli zunaj pod orehom, pri tem ga je eden držal, docim ga je Hinko mesaril z nožem. Zadal mu je, kakor čujemo, 7 ran. Napadalec sta nato pobegnula. Hinkota so orožniki takoj prijeli. Med jokom je dejanje priznal, izgovarjal se je pa, da je mislil, da ga je vrzel Nograšek, ne oni mladenič. Zagovor je vsekakor očuden, saj se je to zgodilo pri belem dnevu ob 14. uri in je zamenjava tudi nemogoča, saj so vsi trije rojaki iz Polšnika. Zabodeni Humer je takoj

vstal, izgovoril še besede: »Kje sem?« nato pa takoj padel na tla, kar ni bilo čudno, saj je kri kar bruhala iz njega. Prizor sta videla iz okna tamošnji župnik in učitelj, pa nista mogla nič pomagati, ker se je to zgodilo v hipu.

15 »cikorjevcev« mu je odnesel

Mokronog, 8. julija.

Ko se je vračal iz Slančenga Vrha iz sejma proti domu, je med potjo zavil posestnik J. P. iz Vrha še v Poljančevo gostilnico na Mal-kovcu. Zaradi silne vročine omamljen, je za hišo zadremal, ko se je prebudil, je bil olajšan za 15 »cikorjevcev«, po dolensko rečeno, ali 1500 Din. Revez je tatvino takoj prijavil orožnikom, ki je storilcu že na sledu. Ob prihliki vlomov na Priči je uzmovič, ki je pa že v rokah pravice, odnesel Francetu Gačniku Pod Sv. Florjanom 800 Din.

Huda nesreča pri sprav-ljanju sena

Rimske toplice, 9. julija.

Posestniku Požaršku se je včeraj popoldne okrog 16. ure pripetila na njegovem posestvu v Ložah pri Rimskih toplicah huda nesreča. Požaršek je prišel popoldne domov, nakar se je z ostalimi odpravil na travnik, da spravi domov že posušeno seno. Svet, kjer je Požaršek spravljalo seno, je zelo ilovnat ter je bil izredno spolzek, zato je bila tudi nastala nesreča. Voz se je prevrnil in pokopal nesrečnega Požarška pod seboj. Težko in do vrha naloženi voz s senom je udaril Požarška v bok in ga pritisnil k tlom, da se mu je pri tem zlomila desna noga v kolku. Ponesrečenec so takoj prihiteli v pomoč in ga izvlekli izpod voza, nakar so ga prenesli do doma. Domači so mu nudili prvo pomoč. Poleg hudih in težkih bolečin, ki jih je utrpel ponesrečeni Požaršek, je ponesrečenec močno prizadet s tem, da je moral sedaj sredi največjega dela, ki ga čaka na vseh koncih na posestvu, pustiti doma samo ženo, z večino neprekrbljenih otrok, sam pa poiskati zdravniško pomoč v celjski bolnici.

Požar v Voklem pri Kranju

Kranj, 7. julija.

Mizarjski mojster Stefe Franc iz Vokla pri Kranju je kupal v posebni peči klej, ki ga potrebuje pri svoji obrti. Po nesreči pa je švignila iskra iz dimnika, ker je bilo zelo vetrovno, na posteljo v podstrešje, kjer je spal mojstrov brat Mihael. Ker je bila v postelji slama, je začelo preteklo soboto okrog pol 17. ure popoldne goriti podstrešje nad mizarjsko delavnico. Požar sta prva opazila mizarjeva žena Ivana in posestnik Čebašek Matija, ki je ravno takrat prišel mimo. Poklicala sta gospodarja, ki je bil v delavnici. Ker ogenj ni zajel še vsega podstrešja, se je posrečilo štetetu, da ga je s pomočjo pomočnikov zatrl. Gorela je slama v postelji in tramovje, ki je bilo okrog dimnika. Stefe je večkrat še potem pogledal, če se morda ogenj ni ponovil. Pazil je vso nedeljo, zvečer pa je legel brez skrbi v posteljo. Ko pa je okrog četrta na štiri zjutraj šel v otroško sobo, je opazil, da je vse okrog hiše močno razsvetljeno. Spoznal je takoj, da je začelo ponovno goriti na istem mestu. Ogenj se je bil že tako razširil, da ga ni bilo mogoče več pogasiti, kljub temu, da so gasili domačini in gasilci iz Vokla in Vogelj. Pogorela je vsa hiša. V podstrešju je bilo tudi precej drv in kakih 20 kubičnih metrov desk.

Skupna škoda znaša nad 43.000 Din. Stefe je bil zavarovan pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani« za 30.000 Din.

Avto prevrnil konja z vozom v Savinjo

V torek je odšel na Marijin grad v Nozarije na Škofovsko žago po obrezline čevljar Blatnik iz Polč. Ker pa sedaj ravno nima konja, si ga je najel od konjskega prekupčevalca Blatnika, p. d. Tončnika v Kamenčah. Ko je naložil 7 centov obrezlin, je odpeljal domov. Ko je hotel čez hrešanov klanec, pa pridrvi po klancu tovarni avto gostilničarja Šarbela iz Ljubnega. Na ostrem ovinku ni videl takoj voznika, vozil je s precejšnjo brzino in v hipu je šinil mimo njega, a z zadnjim delom avtomobila je zadel v konja. Voz je prišel lezti po klancu nazaj, le-sena ograja ob Savinji ni mogla teža odbrzati in tako je voz s konjem vred zdrčal po škarpi 10 m navzdol. Konj je oblezel na 1 m visokem betonu, ki so ga napravili, da Savinja ne od-jeda škarpe.

Ko so delavci, ki so zaposleni pri drobileu, videli nesrečo, so takoj prihiteli na pomoč. In konja prav potolčenega spravili na cesto. Voz je popolnoma razbit. G. Blatnik ima precejšnjo škodo.

Litija

Na banovinskem veleposestvu Fonoviče med reko Savo in železnico pričeli postavljati lep kozolec dvojnik, dolg 52 m.

Moderniziran obrat. G. Birola, lastnik apnen-ce v Kresnicah, je moderniziral svoj obrat. Vstavil je nove rešetke in izboljšal ventilatorje, tako da proizvaža sedaj pri nas kvalitativno najboljše apno.

Preurejen mlin. G. Kunstler, lastnik parne žage v Litiji, je na Savi pri Litiji moderno preuredil svoj mlin na tri kamne.

Kres. V soboto zvečer je tudi pri nas gorel kres, v čast sv. Cirilu in Metodu, in sicer pred občinsko hišo v Litiji. Nastopila je »Lipa« z več lepimi točkami. Med navzočimi smo opazili tudi vladnega svetnika g. Podboja z go. so-progo. Ob nepretrganem šviganju raket in vžiganju umetnega ognja je gasilska godba pod vodstvom g. Kelemenčiča odigral nekaj lepih komadov.

Dolenske Toplice

Tukajšnje sokolsko društvo bo priredilo 19. t. m. svoj javen letni telovadni nastop v kopališkem parku. Društvo, ki namerava v kratkem pričeti zidati svoj sokolski dom, pač želi, da ga obiščejo pri tej priliki bližnja sokolska društva, da tako s svojo udeležbo pripomorejo k lepi manifestaciji sokolske misli.

Potrebe našega delavstva

Načelni sklepi odbora delavskih zbornic.

Odbor centralnega tajništva Delavskih zbornic, v katerem sodelujejo Delavske zbornice iz vse naše države, je imel 4. in 5. t. m. v Novem Sadu svojo plenarno sejo. Ko so opravili tekoče upravne posle in določili proračun za naslednje leto, so razpravljali o celi vrsti načelnih vprašanj, izmed katerih navajamo naslednja:

I. Poljski delavci.

V zvezi z izvajanjem novega zakona o monopolu na žito opozarjajo Delavske zbornice na to, da ima samo Dunavska banovina več ko 150.000 poljedelskih delavcev, ki so brez vsake zemljiške posesti in ki so v glavnem navezani na kmetско delo. O statistiki zbrani iz 30 strokov in mest, v katerih živi 80.000 delavcev, so ti delavci v letu 1930 delali povprečno vsak po 76 dni za dnevno odškodnino 22-27 Din. Povprečno so torej v vsem letu zaslužili dnevno po 1-06 Din. Vse njihovo življenje pa je vezano edino na zaslužek v blagu za časa žetve. Sedaj ko je stopil novi zakon o monopolu z žitom v veljavo in je bila na ta način dana zaščita poljedelcem, bodo Delavske zbornice pozvale merodajne oblasti, naj s primernimi odredbami zavarujejo tudi poljedelskim delavcem, ki so vezani izključno na delo na polju, letne dohodke v žitu ali pa zaslužek v denarju, kolikor jim je vsaj v minimalni meri potreben za življenje.

II. Priseljevanje izseljencev.

Ob izseljeniškem kongresu pozdravljajo delavske zbornice organiziranje stikov med domovino in izseljenci in so mnenja, da bi bilo te vezi treba po vzgledu drugih držav čim bolj poglobiti, da bi bilo treba voditi propagando, da bi izseljenci ostali tam, kamor so odšli, da bodo v čim ožjih kulturnih vezeh z domovino. Sprito težkih kmetijskih razmer pa danes res ni treba propagirati med izseljenci, da bi se vrnili domov.

III. Rudarji.

Sprito načrta o novem rudarskem zakonu so

Delavske zbornice mnenja, da je treba pozvati pristojne oblasti, da uredijo delovni čas rudarjev. Brezpogojno je treba vračunati voh in izhod iz jame v ta delovni čas. Treba je skrajšati delovni čas v rudokopih, kjer vlada prevelika vročina ali ki so premokrotni in načelno je treba rešiti vprašanje, da delovni čas rudarjev ne sme biti daljši kakor so ga določile mednarodne konvencije. Delavske zbornice so odločno proti tendencam delodajalcev, da se rudarji izključijo iz delavskega razreda in izločijo iz Del. zbornic.

IV. Pomorščaki.

Ker je naša država ratificirala sedme mednarodne konvencije, ki se nanašajo na delovne pogoje v pristaniščih in pomorskem prometu, je nujno potrebno nov zakon o zaščiti dela pomorščakov. Delavske zbornice pričakujejo, da bo ta zakon čimprej pripravljen po nasvetih strokovnih organizacij in Delavskih zbornic. Kakor so pokazale izkušnje, je za uspešno zaposlitev pomorščakov potrebna organizacija uradov za njihovo zaposlitev. V teh uradih bosta morali sodelovati obe prizadeti stranki. Delavske zbornice so mnenja, da bi morale take urade ustanoviti javne borze dela s svojimi lastnimi sredstvi.

V. Železničarji.

Ker je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje načelno določilo, da veljajo vse odredbe zakona o zaščiti delavcev tudi za železniško delavsko osebje, pričakujejo delavske zbornice, da se bodo tudi iz vrst železniških delavcev s pomočjo volitev izbrali delavski zastupniki, kakor se je to izvršilo pri ostalih delavcih. Delavske zbornice z zadovoljstvom ugotavljajo, da je novi zakon o železniškem delavstvu potrdil načelo svobodne profesionalne organizacije, in pričakujejo, da železniške nadzorstvene oblasti ne bodo motile delovanja svobodnih profesionalnih organizacij železniških delavcev.

(Se nadaljuje.)

Izvozna carina za alkoholne pijače v Češkoslovaško

Po novi trgovinski pogodbi kraljevine Jugoslavije z republiko Češkoslovaško, veljavni od 1. junija 1931 dalje, se morejo uvažati v Češkoslovaško med drugim vina in žganja iz Jugoslavije pod sledečimi pogoji (tu so upoštevane možnosti predvsem v Dravski banovini in je carinska tarifa označena v dinarjih za vsake 100 kg):

Močne alkoholne pijače (likeri, ekstrakti za punč in druge močne alkoholne pijače z dodatkom sladkorja ter drugih snovi, francisce, v originalnih steklenicah, z uverjenjem o poreklu): 1.500 Din. Druge močne alkoholne pijače (slivovka in tropinovec z največ 45. vol. % alkohola, z uverjenjem o kakovosti, v katerem je izkazan procent alkohola in je potrjeno, da sta slivovka in tropinovec pristen proizvod destilacije ali (češpelj), odnosno tropin): v sodih Din 1.840, v steklenicah Din 1.000;

Vino, sadje, večer, mošt od grozdja in mošt od sadja, sokovi od plodov, sadja in jagod, ne-ogosteno, medica:

1. v sodih vino iz Dravske banovine, s potrdilom o izvoru in s certifikatom o analizi): Din 210.

2. v steklenicah vino iz Dravske banovine, kakor pod 1): Din 420.

Za izdajanje potrdil o izvoru pri izvozu iz Dravske banovine je pooblaščen — kakor doslej Zbornica za TOI v Ljubljani na osnovi potrdila kmetijskega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani, za izdajanje potrdil o kakovosti in certifikatov o analizi pa kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru.

Gospodarske vesti

× Monopolski dohodki v aprilu. V mesecu aprilu — prvem mesecu sedanje proračunske dobe — so znašali dohodki monopolske uprave 187.350.000 Din (le za 874 Din manj nego lani).

× Nov premogovnik. V bližini Jarandolskega potoka, skoraj na poti med Raško in Kraljevom so odkrili velika ležišča premoga odlične kvalitete (7000—8000 kalorij). Plasti premoga so po 1626 m debele. Teren so preiskali angleški, francoski, nemški in naši geološki strokovnjaki. Ozemlje obsega okrog 12 km².

× Srbska štedionica d. d. v Okučanih bo likvidirala. O likvidaciji bodo sklepali delničarji dne 19. t. m. na svojem izrednem obnem zboru.

× Dolgovi Kreditnega zavoda v inozemstvu. Kakor poročajo iz Londona znašajo dolgovi Kreditnega zavoda v inozemstvu 76.000.000 dolarjev. Od tega odpade na Veliko Britanijo 27, na USA 24, na Francijo 6, na švicarsko 6, Holandijo 6, Nemčijo 5, in 2 na ostale države.

× Španska diskontna mera povišana. Španska vlada je zvišala diskontno mero španske Narodne banke za trgovske operacije za pol od sto. Za diskontiranje poslovnih menic velja obrestna mera 6%, za garantirane kredite 6%, za osebne kredite pa 7%.

Dobave

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 14. in 15. julija t. l. pri Komandi pomorskega arsenala v Tivtu glede dobave elektro-tehniškega materiala; dne 18. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 730 m³ lesa; dne 20. julija t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelku v Beogradu, glede dobave papirja.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave bakrene žice, barv proti rji ter glede dobave 1 nprave za kopalnico.

Direkcija državnega rudnika Zabukovec pri Celju sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave mineralnih olj, bencina in tovorne masii.

Direkcija državne železarnice Vares-Majdan sprejema do 15. julija t. l. ponudbe glede dobave 150 m³ lesa; do 22. julija t. l. pa glede dobave 6000 kg masti in 20.000 kg koruze.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave 25.000 kg pšenične moke.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 30. julija t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala, škripev itd.

Strojni oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. julija t. l. ponudbe glede dobave 300 komadov lopat za premog. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državne železarnice Vares-Majdan sprejema do 15. julija t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg katrana, kompletnih peči za kopalnice — kadi, zidnih umivalnikov, 2000 komadov žag za železo in 400 m manesmanovih cev.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. julija t. l. ponudbe glede dobave 1300 kg koruznih otrobov, 300 kg pšeničnih otrobov, 200 kg testenin, 2000 kg riža, 5000 kg koruze; do 27. julija t. l. pa glede dobave 1 brzovalnega stroja.

Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede dobave 30 kg žice in 500 kg samotne moke.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 9. julija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 9. julija. Amsterdam 2273.61 do 2280.45, Berlin 1339.74 do 1343.76, Bruselj 788.45 do 790.81, Budimpešta 987 do 989.96, Curih 1095.45 do 1098.75, Dunaj 793.64 do 796.04, London 274.68 do 275.50, New York 5634.95 do 5651.95, Pariz 221.39 do 222.05, Praga 167.16 do 167.66, Trst 295.76 do 296.66.

Zagreb, 9. julija. Amsterdam 2273.61 do 2280.45, Dunaj 793.64 do 796.04, Berlin 1339.74 do 1343.76, Bruselj 788.45 do 790.81, Budimpešta 987 do 989.96, London 274.68 do 275.50, Milan 295.66 do 296.66, New York 5634.95 do 5651.95, Pariz 221.39 do 222.05, Praga 167.16 do 167.66, Curih 1095.45 do 1098.75.

Beograd, 9. julija. Amsterdam 2273.61 do 2280.45, Berlin 1343.76 do 1344.44, Bruselj 795.64 do 796.04, Budimpešta 989 do 989.96, Bukarešta 33.63 do 33.73, Dunaj 787.45 do 790.84, London 274.68 do 275.50, Milan 295.66 do 296.66, New York 5634.95 do 5651.95, Pariz 221.39 do 222.05, Praga 167.16 do 167.66, Curih 1095.45 do 1098.75.

Dunaj, 9. julija. Amsterdam 2273.61 do 2280.45, Beograd 1255.25, Berlin 168.80, Bruselj 99.25, Budimpešta 124.02, Bukarešta 4.23, London 34.6113, Madrid 67.50, Milan 37.26, New York 711.20, Pariz 27.88, Praga 21.0675, Sofija 5.1535, Stockholm 190.80, Kopenhagen 190.45, Varšava 79.61, Curih 137.98.

Curih, 9. julija. 9.1075, Pariz 20.21, London 25.0825, New York 515.50, Bruselj 71.97, Milan 26.9850, Madrid 49 do 49.50, Amsterdam 207.60, Berlin 122.30, Dunaj 72.57, Stockholm 138.27, Oslo 138.10, Kopenhagen 138.10, Sofija 3.7350, Praga 15.26, Budimpešta 90.16, Atene 6.68, Carigrad 2.4450, Bukarešta 3.0675, Helsingfors 12.97.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 9. julija. 8% Blaire 91, 7% Blaire 81, vojna škoda 386, Celjska p. 150, Ljublj. kred. b. 120, Prva hrvatska št. 950, Kred. zavod 195, Trboveljska 257.50, Vevče 120 do 120.50, Stavnica družba 40, Ruše 145.

Zagreb, 9. julija. Državni papirji: 7% inv. 84 d., vojna škoda ar. 390—392, kasa 391—393, ult. dec. 394.50—396, 4% agr. obv. 46 d., 7% Blaire 79.875—80.25, 8% Blaire 90—90.50, 7% pos. hip. b. 80—80.75, bagl. obv. 62.50—62.75, Banke: Hrvatska 50—60, Praštediona 955 do 965, Jugoslov. Union 163—165, Jugo 66.50 do 67, Ljublj. kred. 120—123, Mednarodna 68.50

d., Narodna 6500—6700, Srbska 190—192, Zemaljska 120—122, Industrije: Sečerača Osijek 245—250, Trboveljska 256—265, Slavonija 200 d., Vevče 120 d., Nar. sum. 25 d., Guttman 110 do 120, Danica 65—70, Drava 235—236, Nar. mlin. 15 bl., Isis 41—45, Dubrov. 300 do 330, Jad. pl. 540 bl., Oceanija 190—205.

Beograd, 9. julija. 7% inv. pos. 85 bl., vojna škoda pr. 388—390, ult. julij 389—391, ult. dec. 399—401, 4% agr. obv. 46.75—49, 7% Blaire 80, 7% pos. hip. b. 80.50 bl., begluške obv. 62.75—63.50, Narodna banka 6700.

Dunaj, 9. julija. Bankverein 14.90, Dunav-Sava-Adria 13.28, Prioritete 92.80, Ruše 17.25, Trbovlje 32, Leykam 2.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 9. julija. 7% Blaire 79.75—80.25, New York, 9. julija. 8% Blaire 88.50—90, 7% Blaire 79.75—80, 7% pos. drž. hip. b. 77—79.

Ljubljansko lesno tržišče

Ljubljana, 9. julija. Tendence neizpremenjena mlačna. Promet: 1 vagon rezane jelovine, 1 vagon naravne bukovine, 1 vagon tramov.

Žitna tržišča

Ljubljana, 9. julija. Tendence stalna. Promet 2 vagona pšenice.

Novi Sad, 9. julija. Pšenica: sremska nova 78/79 kg 167.50 do 170. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 12 vagonov, koruza 12 vagonov, moka 10 vagonov, otrobi 2 vagona. Tendence: neizpremenjena.

Budimpešta, 9. julija. Tendence prijazna. — Promet: omejen. Koruza: julij 13.69 do 13.70 (13.69—13.70), avgust 13.65—13.68 (13.67 do 13.68, maj 11.83—12.02 (12.01—12.03).

Sport

Hajduk na dnevnem redu

Neizvestnost v tabeli zagrebske lige postaja vse bolj zagonetna in s tem i matematične kombinacije vse bolj fantastične. Eno je jasno: nahajamo se v polnem razmahu borbe, v kateri more biti vsak korak usodopolne važnosti. Tega je svesten tudi Hajduk, kateri pride v Ljubljano že dva dni pred tekmo, da se pod našim solncem odpočije, da bi lahko čim bolj svež posegel v nedeljsko borbo za važne točke. Nadamo se, da bo tudi naš zastopnik pripravil vse razpoložljive sile in nudil nezmagljivost »majstoru s mora« čim večji odpor. In še več. Velika poraza naših domačih ligašev v Splitu zahtevajo revanče, ki edini more vrniti slovenskemu nogometu renome in pripraviti njegovo vstajenje. Ako se bo črnobela enajstolica zavedala svoje naloge in ako se bo oprijela svojega posla tako, kakor zna in kakor se morajo odigrati vse važne tekme, uspeh ne bo izostal.

Delegacija g. Fabrisa iz Zagreba za vodstvo nedeljske tekme je začudila vse one, ki so videli njega na poslu pred tremi leti. Ne vemo, kakšni motivi so vodili pri tem odbor za delegiranje sodnikov ko nam je poslal v Ljubljano g. Fabrisa, toda mnenja smo, da ne bi smel poslati sodnika, četudi najboljšega, čigar nepravilne in nerazumljive odločitve izzivajo odpor. Kajti postopanje g. Fabrisa v Sarajevu 1. 1928, na in izven igrišča še danes ne smemo in ne moremo pozabiti.

Ilirija : KSU 5 : 1

Waterpolo moštvo Karlovačkoga sportskega združenja, ki je v sredo igralo s Primorjem na dvomatchu 0 : 0, je odigralo v četrtek dopolne prijateljsko tekmo z Ilirijo. Ilirija je bila v vsakem oziru nadmočna in je zaslužno zmigala s 5 : 1.

Gramofonske plošče po 3 Din

izposojuje „SLAGER“, izposojovalnica gramofonskih plošč in gramofonov, Ljubljana, Vegova ulica 2. 1501

Makulturni papir

se poceni proda

Na razpolago večja količina

Naslov pove uprava Jugoslovana

Radio

Ljubljana, petek, 10. jul. 12.15 Plošče. (Odlomki iz oper, averture). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski orkester. 19.30 Gospodinska ura, gđe. Cilka Krekova. 20.00 Pravljice, radio telka. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, petek, 10. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 19.20 Uvod k prenosu. 19.30 »Troubadour«, opera (prenos z Dunaja).

Beograd, petek, 10. julija. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Večerni koncert. 19.30 Vokalni koncert. 20.00 Predavanje. 20.30 Godalni kvartet (skladba - G. Enacovici). 21.10 Vokalni koncert. 21.40 Klavirski koncert. 22.30 Novice. 22.50 Koncert.

Praga, petek, 10. julija. 11.30 Plošče. 12.05 Plošče. 14.30 Brno. 17.10 Plošče. 19.05 Nasveti turistom. 19.30 Romunske pesmi. 19.55 Brno. 21.00 Brno. Koncert. 22.15 Plošče.

Čajno maslo

prvovrstne kakovosti, vedno sveže in po najugodnejših cenah Vam nudi

tvrdka Julij Zupan

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20—, vezan izvod Din 30—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Štir e ključi

na obročku so bili najdeni v Gradišču. Kdor jih pogreša, naj se javi v upravi »Jugoslovana«.

Kolesa 1422 po Din 1500.—

»CENTRA«

Ljubljana

Masarykova cesta

Zakon

o uradnikih

(U. Z.) Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku, dobite v upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče 4. Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštino 1 Din v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zaloga majhna.

Vrtn

zaklopne stole

prodaja pisarna Tribuš na Glincah — tel. 2605

Lepo sobo

oddam pri »Evropi«. Naslov v upravnistvu. 1606

Trajna ondulacija

po najnovejšem načinu potom aparata

»Adolf 1931«

po najnižji ceni in z

garancijo izvršuje

damski britviski salon

Matko Šijakovič

Ljubljana

Prečna ulica 4

1565

Knežinja Zurova

prekrasni ljubavni roman. Cena Din 30—, v platnu vezan 35—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Logavice, roka vice, volna in bombaž

najceneje in v voliki izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska

ulica in Stari trg.

Prostovoljno rudniško gasilsko društvo Trbovlje I javlja tužno vest, da je preminul njegov nadvse zaslužni tovariš

Ignac Holešek

načelnik društva, poslovodja Trboveljske gasilske župe in prisednik tehničnega odseka Jugoslovanske gasilske zveze

Pogreb nepozabnega blagopokojnega bo v soboto, dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne.

Pokojniku bodi ohranjen časten spomin!

Trbovlje, dne 9. julija 1931.

Odbor Prostovoljnega rudniškega gasilskega društva Trbovlje I